

Ewa Zysnarska

Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu

PROBLEMY POLITYKI EKOLOGICZNEJ W POLSCE

1. Wstęp

Różnorodne aspekty środowiska przyrodniczego były zawsze, w mniejszym lub większym stopniu, przedmiotem zainteresowania ekonomistów i polityków. Elementy środowiska przyrodniczego bowiem są nie tylko środkiem produkcji, ale i przedmiotem konsumpcji, pojęcie zaś systemu ekologiczno-gospodarczego wynika z istnienia układu – natura – gospodarka, powiązanego wieloma sprzężeniami zwrotnymi. Wobec narastających zagrożeń ekologicznych, przejawiających się zanieczyszczeniem środowiska, zmianami klimatycznymi oraz wyczerpywaniem się zasobów nieodnawialnych oraz coraz większym ograniczaniem dostępności do odnawialnych zasobów naturalnych, zainteresowanie tymi problemami staje się coraz powszechniejsze. Zagadnienia te zostały włączone do ogólnej koncepcji rozwoju kraju – art. 5 Konstytucji mówi, że: „Rzeczpospolita Polska strzeże niepodległości i nienaruszalności swojego terytorium, zapewnia wolności i prawa człowieka i obywatela oraz bezpieczeństwo obywateli, strzeże dziedzictwa narodowego oraz zapewnia ochronę środowiska, kierując się zasadą zrównoważonego rozwoju”. Pojawiła się więc polityka ekologiczna.

W ramach polityki ekologicznej, w początkowym okresie jej rozwoju, dominowały strategie oparte na nakazach i zakazach egzekwowanych środkami administracyjnymi. Wtedy problemy środowiska przyrodniczego, zasobów naturalnych i ich ochrony były traktowane przez większość polityków i działaczy gospodarczych jako raczej hamulec niż stymulator rozwoju kraju. W miarę postępu wdrażania internalizacji efektów zewnętrznych i nowych pomysłów uwzględniania mechanizmu rynkowego w ochronie środowiska coraz powszechniejsze stają się obecnie strategie związane z komercjalizacją uprawnień do emisji zanieczyszczeń oraz dopuszczenia do ich zbytu i zakupu. Rynek staje się pełnoprawną instytucją rozwoju zrównoważonego. Celem tego opracowania jest ukazanie ele-

mentów polityki ekologicznej w odniesieniu do udziału państwa i rynku w jej realizacji, z podkreśleniem aspektów międzynarodowych, konieczności wzmacniania ekologicznych organizacji pozarządowych oraz usprawnienia przepływów informacji ekologicznej.

2. Międzynarodowe uwarunkowania tworzenia polityki ekologicznej

Rozpatrując ewolucję polityki w zakresie środowiska przyrodniczego, uwzględnia się okres stosowania i wdrażania polityki ochrony przyrody, nakierowany na aspekty konserwatorskie, następnie okres polityki ochrony środowiska, realizującej zadania związane z ochroną i kształtowaniem środowiska przyrodniczego, a w końcu czas polityki ekologicznej [Poskrobko 2004; *Zarządzanie środowiskiem...* 2003].

W zintegrowanym systemie związanym z polityką ekologiczną chodzi o stosowanie publicznych rozwiązań problemów efektów zewnętrznych, do których zalicza się rozwiązania oparte na mechanizmie rynkowym, regulacje, innowacje, ujawnianie informacji oraz rekompensaty i subwencje [Stiglitz 2004]. Chodzi więc o regulacje bezpośrednio i pośrednio. Z historycznego punktu widzenia te pierwsze były najistotniejsze w okresie załawkowym tejże polityki, chociaż i dziś są często stosowane.

Dlatego też Polska aktywnie uczestniczy w międzynarodowej dyskusji na temat rozwoju zrównoważonego, czego wyrazem jest jej aktywność na arenie międzynarodowej w tym względzie. Pojęcie *sustainable development* – najczęściej tłumaczone jako rozwój zrównoważony – wymaga synchronizacji celów społecznych, ekonomicznych i ekologicznych oraz politycznych. Ekorozwój czasem utożsamia się z rozwojem zrównoważonym, który dotyczy: długotrwałego wykorzystywania odnawialnych źródeł energii, efektywnej eksploatacji nieodnawialnych źródeł energii, utrzymywania stabilności procesów ekologicznych i ekosystemów, ochrony różnorodności genetycznej oraz ogólnej ochrony przyrody, zachowania i poprawy stanu zdrowia ludzi, bezpieczeństwa pracy i dobrobytu [Górka 2004].

Wdrażanie zasad rozwoju zrównoważonego wymusza tworzenie wielu instytucji, które będą określały zadania i wyznaczały środki na ich realizację. Ze względu na globalny charakter zjawisk, podstawowe instytucje ekorozwoju są wyznaczane przez dokumenty międzynarodowe.

Ważnymi wydarzeniami w dziedzinie rozwoju zrównoważonego na świecie były:

- Konferencja Organizacji Narodów Zjednoczonych w Sztokholmie w 1972 r., przyjęcie zasad Deklaracji Sztokholmskiej,
- Zgromadzenie Ogólne ONZ w 1982 r., ustanowienie Światowej Karty Przyrody,
- Konferencja ONZ w 1987 r., raport Światowej Komisji ds. Środowiska i Rozwoju – *Nasza Wspólna Przyszłość*, World Commission on Environment and Development – *Our Common Future* – WCED,
- „Szczyt Ziemi” w Rio de Janeiro w 1992 r., najważniejszy dokument – Agenda 21,

- Konferencja w Kioto w 1997 r., przeciwdziałanie globalnym zmianom klimatycznym,
- „Szczyt Ziemi” w 2002 r. w Johannesburgu.

Na kształt dokumentów prawnych wpływają aktywna działalność na forum międzynarodowym różnych państw oraz powszechnie uznawane i zobiektywizowane zasady, takie jak:

- zasada dobrego sąsiedztwa,
- zakaz nadużywania prawa,
- obowiązek współpracy w dziedzinie ochrony środowiska między krajami,
- zasada racjonalności i słuszności stosowania do użytkowania i podziału korzyści,
- obowiązek informowania i konsultacji z państwami, z którymi są dzielone zasoby, w sprawie wszelkich działań oddziałujących na ich stan naturalny,
- obowiązek zawierania umów w przedmiocie ochrony i eksploatacji zasobów,
- wolność badań naukowych służących ochronie środowiska,
- obowiązek ostrzegania i informowania o zdarzeniach niebezpiecznych,
- odpowiedzialność międzynarodowa za zniszczenia i szkody w środowisku,
- obowiązek pokojowego wykorzystania zasobów naturalnych [Radecki 2001].

Polska jest sygnatariuszem wielu międzynarodowych porozumień i konwencji, po 1989 r., ratyfikowała ok. 20 z nich, z czego najważniejszymi są:

- Konwencja w sprawie transgranicznego zanieczyszczenia powietrza na dalekie odległości,
- Konwencja o ochronie warstwy ozonowej,
- Protokół montrealski w sprawie substancji zubożającej warstwę ozonową,
- Konwencja o ochronie środowiska morskiego obszaru Morza Bałtyckiego,
- Konwencja bazylejska o kontroli transgranicznego przemieszczania i usuwania odpadów niebezpiecznych,
- Konwencja Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatycznych.

W ramach międzynarodowych instytucji na rzecz ekorozwoju zwraca się uwagę na konieczność:

- zwiększania udziału Organizacji Narodów Zjednoczonych w podejmowaniu inicjatyw dotyczących tworzenia możliwości i zdolności realizacji ekorozwoju¹,
- koordynowania pomocy na poziomie regionalnym,
- utworzenia mechanizmów analizy kooperacji technicznej związanej z transferem technologii i *know-how*,
- uzyskania zgody w każdym kraju na opracowanie strategii tworzenia możliwości realizacji zaleceń Agendy 21,
- przeglądów, ocen i obszarów działań prawa międzynarodowego w dziedzinie trwałego rozwoju,
- efektywnego udziału w procesie tworzenia prawa międzynarodowego,

¹ Najważniejszym organem w tym zakresie jest Komisja ds. Zrównoważonego Rozwoju ONZ; według przyjętego na Konferencji w Johannesburgu dokumentu powinna ona spełniać następujące zadania: dokonywać przeglądu i oceniać postępy przy wdrażaniu postanowień Agendy 21; stanowić forum integracji polityki między ministrami różnych resortów; zajmować się nowymi wyzwaniami i możliwościami związanymi z wdrażaniem Agendy 21 (szerzej zob. dokumenty Ministerstwa Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa).

- wdrażania procedur rozstrzygania międzynarodowych sporów w dziedzinie rozwoju zrównoważonego².

Rozwój instytucji międzynarodowych na rzecz ekorozwoju, wymagający zaangażowania całej społeczności międzynarodowej, jest procesem ewolucyjnym i długotrwałym, więc powinien być oparty na ciągłym dążeniu do większej skuteczności działania w wymiarach gospodarczym, społecznym i ekologicznym. Powinien podlegać integracji i stałej koordynacji. Polska należy do aktywnych państw działających na rzecz wzmocnienia roli instytucji międzynarodowych na rzecz rozwoju zrównoważonego.

Przestrzeganie standardów ekologicznych w działalności gospodarczej stało się dla Polski podstawowym wymogiem w obliczu integracji z Unią Europejską, polityka zaś ekologiczna musi uwzględniać założenia „Strategii zrównoważonego rozwoju UE”. Za priorytetowe cele uznano w niej:

- 1) integrację polityk sektorowych z polityką ekologiczną,
- 2) ograniczenie skali zmian klimatycznych oraz wzrost zużycia czystej energii,
- 3) zmniejszenie zagrożeń zdrowia,
- 4) zwiększenie odpowiedzialności za wykorzystanie zasobów naturalnych,
- 5) rozwój zrównoważonego transportu,
- 6) poprawę gospodarki przestrzennej.

W strategii tej wyznaczono następujące zadania:

- poprawa spójności polityki, rozwój zrównoważony bowiem powinien stać się centralnym celem polityki wszystkich sektorów,
- odpowiednie ukierunkowanie reform rynkowych, wspierających usługi i produkty wywierające mniejszą presję na środowisko, zapewniające spełnienie potrzeb społecznych i ekonomicznych,
- inwestowanie w naukę i w technologie przyszłości, czemu służyć powinny przepisy prawne nie krępujące innowacyjności,
- poprawa komunikacji i mobilizacji obywateli oraz przedsiębiorców przez wcześniejszy i bardziej systematyczny dialog oraz wzmocnienie poczucia odpowiedzialności indywidualnej i zbiorowej.

Te zadania wydają się szczególnie istotne po rozszerzeniu Unii i uwzględnieniu wymiaru globalnego problemów ekologicznych.

3. Instytucje angażowane przy wdrażaniu polityki ekologicznej

Warunkiem spełnienia europejskich standardów czystości środowiska są inwestycje w dziedzinie jego ochrony³. Efektywność inwestycji może się zwiększyć dzięki spraw-

² W związku ze Światowym Szczytem ws. Zrównoważonego Rozwoju, odbywającym się w Johannesburgu, sformułowano plan działań, którego wstępną wersję zamieszczono w Internecie [www.mos.gov.pl].

³ Na początku XXI w. obserwuje się niepokojące zjawisko – wartość nakładów na ochronę środowiska w ostatnich latach systematycznie spada (z ok. 9 mld w 1998 r. do ok. 6 mld w 2001 r.).

nie działającym instytucjom, i to zarówno państwowym, jak i prywatnym. Należy podkreślić coraz większą rolę instytucji prorynkowych.

Trwały i zrównoważony rozwój eksponuje dwie potrzeby: pierwsza dotyczy zmniejszenia degradacji środowiska i konieczność oszczędnego korzystania z zasobów przyrodniczych, druga zaś postuluje zwalczanie różnic w poziomie życia. Powyższe zasady oraz potrzeby stanowią wyznacznik realizacji idei ekorozwoju, ściśle związanej z dobrobytem społecznym.

Polityka ekologiczna, wdrażając idee rozwoju zrównoważonego, musi realizować zadanie, jakim jest umacnianie adekwatnych instytucji. Są to organizacje międzynarodowe, naczelne organy państwowe, uprawnione do stosowania prawa ochrony środowiska i ekorozwoju, urzędy, wydzielone podsystemy zarządzania elementami środowiska, organizacje rządowe i pozarządowe.

Polityka ekologiczna może być traktowana jako jedna z wielu gałęzi polityki tworzonej w państwie⁴ lub może stanowić integralną część każdej polityki sektorowej. Polityka może być prowadzona w sposób wykorzystujący instrumenty bezpośredniego oddziaływania (nakazy, zakazy) lub z zastosowaniem instrumentów ekonomicznych. Skuteczność tych instrumentów jest uzależniona od rozwoju różnorodnych instytucji – organizacji rządowych i pozarządowych [*Ekonomia środowiska...* 1996; Żylicz 2001; Górka 2004]. W ten sposób tworzą się podstawy sprawnego funkcjonowania rynku⁵.

Przyjęcie idei rozwoju zrównoważonego wymaga przejęcia odpowiedzialności za środowisko na każdym szczeblu prowadzenia działalności gospodarczej – produkcji, usług i konsumpcji, oraz na każdym szczeblu władzy publicznej. Organy administracji ds. ochrony środowiska powinny działać w kierunku monitorowania oraz inspirowania pozostałych organów władzy wszystkich sektorów do poprawy jakości środowiska przyrodniczego. Naczelną rolą państwa jest wzmocnienie podstawowych instytucji ekonomicznych – praw własności oraz prawnego i organizacyjnego zabezpieczenia umów. Bezpieczeństwo praw własności wspiera inwestowanie, pobudza do zwiększania wysiłku, podnosi efektywność wykorzystywania wszystkich zasobów – w tym i zasobów środowiskowych. Proces podejmowania decyzji na rzecz ekorozwoju nie dotyczy jedynie działań państwa, lecz odnosi się w coraz większym stopniu także do decyzji w przedsiębiorstwach.

Warunkiem realizacji polityki ekorozwoju jest instytucjonalizacja w zakresie rozwoju zrównoważonego na wszystkich szczeblach zarządzania krajem. Wymaga to zaangażowania wszystkich obywateli na rzecz ekorozwoju. Agencje rządowe, będące jednym z ogniw w systemie instytucji, mogą osiągnąć powodzenie tylko wówczas, gdy obok nich będą funkcjonowały silne pozarządowe organizacje ekologiczne [*Rola organizacji...* 2002].

⁴ Wydzielenie polityki ekologicznej i brak jej koordynacji z innymi działaniami w gospodarce świadczy o słabości instytucji ekologicznych. Po przyjęciu założeń Agendy 21 w 1992 r. powstał w Polsce jako organ Rady Ministrów – Komitet ds. Ekorozwoju. Jednakże został on rozwiązany w 1998 r. jako zbędny, polityka ekologiczna nie była nadrzędna wobec polityki różnych resortów, a opinie Komitetu nie były uwzględniane przy formułowaniu polityki gospodarczej [Żylicz 2001].

⁵ Rynek, którego przedmiotem są dobra z natury nierynkowe (np. zbywalne prawa do zanieczyszczeń), wymaga szczególnie rozwiniętych instytucji.

Ważną instytucją gospodarki rynkowej są grupy interesu, zrzeszające osoby wspólnie podejmujące działania odnośnie do pewnych przedsięwzięć. Wspólny interes pozarządowych organizacji ekologicznych polega na dostarczeniu dóbr niekonkurencyjnych poza rynkiem jako dóbr publicznych. Nasuwa się więc pytanie – czy wobec tego, że często opłaca się pozostawać poza grupą i nie ponosić kosztów jej działania, mogą powstawać silne organizacje ekologiczne pozarządowe działające na rzecz ekorozwoju dobra publicznego, czy raczej państwo powinno tworzyć silne organizacje rządowe. Ale grupy ekologiczne często powstają w opozycji do działań wolnego rynku, przeciwstawiając się grupom biznesowym⁶. Tego typu zjawisko jest pożądane z punktu widzenia ekorozwoju. Tworzy się obszar dyskusji między sferą gospodarczą a przyrodniczą czy ekologiczną.

Dodatkowym argumentem przemawiającym za koniecznością powstania silnych organizacji działających na rzecz ekorozwoju jest akcesja Polski do Unii Europejskiej. Dobre instytucje w tym zakresie pozwolą na przygotowanie przemysłu do spełnienia norm ochrony środowiska i zastosowanie rozwiązań Unii Europejskiej, co wymusi wprowadzanie najlepszych technologii oraz zwiększy konkurencyjność polskich przedsiębiorstw.

Jeżeli jednak powstanie grupy wiąże się z kontestacją wobec porządku świata, a ruchy ekologiczne powiązane są z organizacjami antyglobalistycznymi, antygospodarczymi, to ich działania nie przyczyniają się do szerzenia idei ekorozwoju, lecz te idee wręcz degradują⁷.

4. Przepływ informacji

Ochrona środowiska wymaga usystematyzowanego zbierania informacji ekologicznych – prowadzenia monitoringu środowiskowego. Dane na temat stanu środowiska gromadzone są w Polsce od wielu dziesiątków lat (niektóre rejestrowane obserwacje pochodzą z XIX w.), powodując narastanie informacji ekologicznych do wielkiej skali. W Polsce od 1991 r. funkcjonuje system państwowego monitoringu środowiskowego, koordynowany przez Państwową Inspekcję Ochrony Środowiska. Działa on w następujących blokach informacyjnych:

- zasoby naturalne i składniki przyrody,
- warunki hydrometeorologiczne i klimatyczne,
- emisja,
- jakość środowiska,
- prognozy.

⁶Badania celów działania organizacji ekologicznych prowadzi Instytut na rzecz Ekorozwoju, por. np. [Agenda niespełnionych... 1997; Świadomość ekologiczna... 2002].

⁷W ten sposób można wyjaśnić zjawisko terroryzmu ekologicznego.

Informacje te pozwalają:

- usprawnić zbieranie i wykorzystywanie danych poprzez tworzenie struktur organizacyjnych pozwalających na zintegrowanie informacji o środowisku,
- zwiększyć możliwości korzystania z informacji,
- tworzyć informacje przydatne do wykorzystania w procesie podejmowania decyzji,
- prowadzić i rozwijać dokumentację informacji,
- tworzyć i wzmacniać sieć komunikacji komputerowej [Oleński 2002].

Zalecenie dotyczące zwiększenia możliwości korzystania z informacji odnosi się do udostępniania ich społeczeństwu. O tym, kto i w jakim zakresie może być podmiotem w dialogu ze społeczeństwem, decyduje ustawa o dostępie do informacji o środowisku⁸. Z mocy tej ustawy każdemu człowiekowi gwarantuje się udział w ocenie przedsięwzięć wpływających na środowisko. Chociaż w zasadzie prawo ogranicza obywatela jedynie do składania wniosków lub uwag, organ administracji publicznej zobowiązuje do ich rozpatrzenia. Natomiast organizacje społeczne, które powołując się na miejsce i przedmiot statutowych celów swego działania, zgłoszą chęć uczestnictwa w określonym postępowaniu wymagającym udziału społeczeństwa, uczestniczą w nim na prawach strony.

Profesjonalnie działające organizacje wymagają dobrego przepływu informacji. Informacje ekologiczne są ściśle skorelowane ze wskaźnikami ekorozwoju. Rozwój badań nad sprawnym systemem informacyjnym oraz rozwój badań nad miernikami *sustainable development* pozwolą ukierunkować działania gospodarcze, społeczne i środowiskowe w stronę wzrostu dobrobytu w długim okresie.

Żeby mógł istnieć sprawnie działający system gospodarczy, musi istnieć przepływ informacji. Neoklasyczna, konwencjonalna teoria dotycząca zachowań przedsiębiorstw zakłada, że wszyscy uczestnicy rynku mają doskonałą wiedzę o danych ekonomicznych i technologicznych (informacja nic nikogo nie kosztuje, a jej przepływ przebiega bez zakłóceń). Sukcesy osiągają firmy, które najlepiej zaspokajają potrzeby konsumentów. Potrzeby te są niezależne od firm. Konsumentci tworzą sygnały rynkowe – informacje. Jeżeli firmy spełniają życzenia konsumentów, to maksymalizują zyski. Podmioty gospodarcze charakteryzują się pełną racjonalnością. Ludzie kierują się własnym interesem, transakcje są dokonywane w warunkach doskonałej przejrzystości rynku. Brak jest działań oportunistycznych, bo gdyby któryś z podmiotów chciał się zachować niezgodnie z normami, byłoby to dostrzeżone i od razu zostałyby podjęte działania niwelujące takie zachowania. Tego typu obraz odbiega od rzeczywistości, szczególnie gdy odnieśliemy oddziaływanie przedsiębiorstw na środowisko przyrodnicze. Trzeba poszukiwać rozwiązań pozwalających na wdrażanie ekorozwoju z uwzględnieniem oportunistów. Dobrym rozwiązaniem jest analiza instytucjonalna określająca zakres działań w ramach prowadzania idei rozwoju zrównoważonego.

⁸ Ustawa z dnia 9 listopada 2000 r. o dostępie do informacji o środowisku i jego ochronie oraz o ocenach oddziaływania na środowisko weszła w życie z dniem 1 stycznia 2001 r., (DzU 2000 nr 109, poz. 1157).

5. Podsumowanie

Podsumowując, można stwierdzić, że pytanie dotyczące roli państwa w gospodarce ma również odniesienie do idei ekorozwoju. Wobec istnienia efektów (kosztów) zewnętrznych i wobec braku ich internalizacji państwo stanowi główny regulator działań środowiskowych, polityka ekologiczna zaś staje się niezbędna. Musi ona uwzględniać procesy integracyjne i globalizacyjne. W miarę wzrostu roli środowiska przyrodniczego w systemie wartości społeczeństwa oraz w miarę rozwoju prac nad określeniem uznanych społecznie kosztów zewnętrznych rośnie znaczenie mechanizmu rynkowego. Jednakże zawsze będą istnieć uwarunkowania, które mogą być związane np. z ustaleniami norm emisji lub imisji, z wymogami technologicznymi, ze zbywalnymi prawami do zanieczyszczeń itd. Nie oznacza to jednak, by ochronę środowiska pozostawiać tylko w gestii państwa. Musi zostać zachowana równowaga między udziałem państwa a mechanizmem rynkowym, należy też dbać o sprawną wymianę informacji.

Literatura

- Agenda niespełnionych nadziei. Społeczna ocena realizacji Agendy 21 w Polsce*, Instytut na rzecz Ekorozwoju, Warszawa 1997.
- Ekonomia środowiska i zasobów naturalnych*, red. H. Folmer, Wyd. Krupski, Warszawa 1996.
- Fiedor B., Czaja S., Graczyk A., Jakubczyk Z., *Podstawy ekonomii środowiska i zasobów naturalnych*, Wyd. C.H. Beck, Warszawa 2002.
- Fiedor B., *Konflikty między działaniami indywidualnymi i zbiorowymi w ochronie środowiska. Próba ujęcia teoretycznego*, „Ekonomia i Środowisko” 2002 nr 2.
- Górka K., Poskrobko B., Radecki W., *Ochrona środowiska*, PWE, Warszawa 2001.
- Górka K., *Polityka ekorozwoju w programach rozwoju gospodarczego*, „Ekonomia i Środowisko” 2004.
- Oleński J., *Ekonomika informacji*, PWE, Warszawa 2002.
- Organizacje pozarządowe o strategii zrównoważonego rozwoju Unii Europejskiej*, Instytut na rzecz Ekorozwoju, Warszawa 2002.
- Poskrobko B., *Kształtowanie polityki ekorozwoju*, „Ekonomia i Środowisko” 2004.
- Radecki W., *Pojęcie, zakres i struktura prawa ochrony środowiska*, [w:] *Ochrona środowiska*, Warszawa 2001.
- Raport Kompas RIO+10, czyli społeczna ocena realizacji przez Polskę dokumentów przyjętych na Konferencji ONZ „Środowisko i Rozwój” w czerwcu 1992 w Rio de Janeiro, Instytut na rzecz Ekorozwoju, Warszawa 2002.
- Rola organizacji pozarządowych w kształtowaniu proekologicznych wzorców konsumpcji*, red. J. Kamieniecka, Instytut na rzecz Ekorozwoju, Warszawa 2002.
- Stiglitz J., *Ekonomia sektora publicznego*, PWN, Warszawa 2004, s. 253-288.
- Świadomość ekologiczna społeczeństwa polskiego u progu XXI wieku*, red. T. Burger, Instytut na rzecz Ekorozwoju, Warszawa 2000.
- Zarządzanie środowiskiem*, red. B. Poskrobko, Wyd. PB, Białystok 2003.
- Żylicz T., *Trwały rozwój jako podstawa polskiej polityki ekologicznej*, „Ekonomia i Środowisko” 2001 nr 1.

ECOLOGICAL POLICY PROBLEMS IN POLAND

Summary

The article presents elements of ecological policy. It provides an introduction to the context for increasing public participation in sustainable development. Very important is international forum for exchanging ideas about the integration of ecological and economic principles defining sustainable development. Moreover, the author emphasizes the role of non-profit associations for environmental policy, and explains the ecological information concept of restoration, management and preservation of environmental quality.